

DEN NORSKE KIRKE

Vardal menighetsråd

Kulturdepartementet
Postboks 8030, Dep
0030 Oslo

postmottak@kud.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
14/00365-3

Saksbeh:
Britt Elin Sætra

Arkivkode:
008

Dato:
30.10.2014

Høringssvar fra Vardal menighetsråd: Staten og Den norske kirke - et tydelig skille.

Vardal menighetsråd har i sitt møte den 15.10.2014, behandlet høringsnotatet «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille, og vil med dette avgi følgende høringssvar:

Vardal menighetsråd er glad for at departementet legger til rette for oppfølging av Grunnlovsendringene i 2012 og Kirkemøtets vedtak bl.a. i 2013 for å komme videre i prosessen med utskillingen av Den norske kirke (Dnk) fra staten.

Tilsluttes.

Rådet oppfatter flere av de foreslåtte endringer i høringsnotatet som rene juridiske «oppryddinger» for å tilpasse loven en ny virkelighet. Vi sier oss derfor enige i endringene foreslått i § 2 nest siste og siste ledd, § 3.8.8, § 3.8.10, § 4, § 9 siste ledd, § 11 siste ledd § 14 siste ledd, § 21 siste ledd, § 23 de foreslåtte strykninger (men ikke tillegg i siste ledd) § 24 de foreslåtte strykninger og de to første tillegg, men ikke nytt forslag til siste ledd, § 26, gammel § 27, strykninger i § 32 (men ikke tillegget), § 33, §38 og §39.

Rådets hovedanliggende.

Ved flere anledninger har rådet drøftet hvordan Dnk skal organiseres i fremtiden. Vi opplever det komplisert å ta stilling til alle de ulike forslag og enkeltelementer som vi skal ta stilling til spesielt når det vi opplever som viktige og sentrale spørsmål deles opp i mange runder. Vi har forståelse for at noen spørsmål tar tid, at noen avgjørelser skal behandles av mange instanser, men når målene gjøres utydelige underveis, oppleves det krevende.

Vi vil derfor, nok en gang, understreke at vi er opptatt av soknets status også i fremtiden. Det kan virke som om alle er enige om dette. Vi vil understreke at soknet er kirkens kjerne, det er her kirken praktiseres, her livet leves, her «slaget står» og hvor man har lokalkunnskap til å prioritere ulike oppgaver. Det betyr ikke at vi ikke ser behovet for et nasjonalt og et regionalt nivå i tillegg. Disse skal imidlertid etter vårt syn legge til rette for virksomheten i soknet. Vi trenger et Kirkemøte som gir nasjonale liturgier, representerer Dnk i verden og nasjonalt. Vi trenger en biskop med tilsynsansvar, som kan motivere, formidle kunnskap og tilrettelegge. Men deres rolle og fokus bør være å stimulere til liv i soknene. Vi ønsker ikke en topptung, fjern og sentralstyrt kirke.

Flere av forslagene til endringer virker på oss å trekke i feil retning i forhold til vårt hovedanliggende.

To rettssubjekt.

Vi er glad for at departementet legger til rette for at også det nasjonale nivå kan bli rettssubjekt, slik Kirkemøtet (KM) har bedt om.

Vi er imidlertid i tvil om den foreslåtte formulering sikrer soknet selvstendighet godt nok. En opprettholdelse av dagens formulering i § 2 om soknet, og med en ny, noenlunde tilsvarende formulering for det nasjonale nivå, vil etter vår mening bli bedre. Da vil man også måtte ta stilling til hva det nye rettssubjektets navn bør være. Slik lovforslaget nå fremkommer, blir det utydelig hvem «Den norske kirke» er, da betegnelsen brukes om begge rettssubjektene. Det er uheldig. Navnebruken må det arbeides videre med.

Prestetjenesten.

Rådet er glad for at man lovfester retten til prest i hvert sokn. Det er en svært viktig bestemmelse for å opprettholde Dnk som en landsdekkende folkekirke slik den nye Grunnloven bestemmer. Vi er selvsagt også glad for lovfesting av biskopene som sikrer tilsynet.

Vi finner det imidlertid underlig at man også vil lovfeste prost i hvert prosti. Vi kjenner ikke til tilsvarende lovfesting av mellomlederstillinger i samfunnet. At biskopen også i fremtiden, flere steder, vil delegere oppgaver og ansvar til mellomledere finner vi naturlig, men det trengs etter vårt syn ikke å lovfestes. Vi medgir at kombinasjonen med å foreslå lovfesting av prost, sammen med forslag om å legge ned prostiråd, får ikke vår støtte.

Prostiråd. §22.

Vi registrerer at departementet, uten noen begrunnelse, forslår å stryke (gammel) § 22 om prostiråd. Vi vil anta at man kommer med forslaget med utgangspunkt i at dette rådet til nå har vært frivillig og i lite bruk. Vi er imidlertid kjent med at det flere steder brukes aktivt. Som råd støtter vi ikke forslag om avvikle prostiråd i lovteksten.

Våre argumenter for å beholde prostirådet er:

Regjeringen og Stortingets klare mål om færre kommuner kan i de fleste områder av landet koordineres med Dnk's prostier. For vårt prostis vedkommende har denne modellen vært oppe til konkret drøfting. Avvikling nå er helt feil signal.

Det er en kjensgjerning at det ikke bare er kommunene, men også mange fellesråd i vårt land som er for små til å forvalte de oppgaver som er tillagt dette organ for soknet. Det åpenbare alternativ for soknene er et prostiråd som kan arbeide på soknets vegne. Å fjerne dette alternativet oppleves som en klar svekking av soknet.

Prostiet er enkelte steder, og kan flere steder, bli det organ som kan opptre som felles arbeidsgiver for alle kirkelige ansatte. Kirkemøte har vedtatt at overføringer av statlige ansatte midlertidig skal legges til det nye nasjonale rettssubjekt. Det opplever vi som en praktisk ordning. Men vi forutsetter at arbeidsgiveransvaret for dagens statsansatte i fremtiden ikke skal ligge der. Oss bekjent har KM ikke tatt stilling til hvilke organ en felles arbeidsgiverfunksjon for alle kirkens ansatte skal forvaltes i. Det virker ikke godt at man med et slikt forslag nå fjerner et av KM alternativer for en ny kirkeordning. Vi legger ikke skjul på at vårt syn på hva kirke er, tilsier at arbeidsgiveransvaret skal forvaltes så nært soknet som mulig. Det tilsier prosti og ikke bispedømmenivå.

Vi vil mene at det i de kommende år vil være stort behov for utprøving av ulike modeller for organisering av vår kirke. Å utprøve ordninger på prostinivå er høyst aktuelt og ønsket.

Klagenemnd. Ny § 27.

Rådet går imot opprettelse av klagenemnd for behandling av arbeidsrettslige spørsmål for dagens statsansatte. Vi ser imidlertid ikke bort fra at man vil ha en slik, eller lignende, klagenemnd for behandling av andre typer saker (kl §§ 29 og 38 – medlemskap og forvaltningsrett).

Vi opplever at opprettelsen av en slik nemnd for behandling av arbeidsrettslige spørsmål (avskjed, oppsigelse og suspensjon) gjør arbeidsgiveransvaret utydelig. For den midlertidige

perioden arbeidsgiveransvaret skal ligge hos Kirkerådet (KM), har vi ingen grunn til å mene at ikke Kirkerådet skal ha vår fulle tillit til å forvalte dette ansvaret på en god måte. Når det i neste runde skal forvaltes av et annet organ, vil også dette organ ha vår tillit. Det virker på oss litt underlig at fellesrådene som har forvaltet dette ansvaret for langt flere ansatte i vår kirke har, gjør dette uten bruk av et klageorgan, mens det nå for færre personer må opprettes en egen nemnd.

En eventuell opprettelse av en slik nemnd sender også et annet signal: en fortsatt todeling i behandlingen av ansatte i Dnk. Vi må medgi at vi har vansker med å se at det skulle være forskjell på behandling av denne type saker for en saksbehandler i KR eller på et Bispedømmekontor i forhold til en saksbehandler i et sokn. Eller hvordan skal vi argumentere for en forskjellsbehandling av en vigslet diakon i soknet og en vigslet / ordinert prest i soknet?

Vi registrerer at departementet argumentere med at man ønsker å unngå at Dnk skal komme i arbeidsretten. Det kan vi i utgangspunktet være enige i, men det er heller ikke noen ulykke. Arbeidsretten i Norge er et anerkjent organ og har tjent sin primærhensikt: å ansvarliggjøre arbeidsgivere og arbeidstakere. Den praksis bør være gjeldene i hele Dnk.

Delegasjon / oppgaveoverføring.

Rådet har merket seg at forslaget legger opp til at KM kan delegere oppgaver til ulike organ, slik som bispemøtet, bispedømmeråd, biskopen og prost (§24). Vi registrer dermed at man har laget en «delegasjonssperre» til soknets organer. Vi har forståelse for, og er enig i, at en delegasjon fra KM til soknet som rettssubjekt lett kan gi inntrykk av at KM er overordnet soknet. Det er ikke ønskelig. Så langt er vi enig med høringsnotatet.

Vi har også merket oss at man i § 23 foreslår en form for delegasjon «oppover» - fra soknet til bispedømmeråd, og ingen tilvarende mulighet for oppgavetildeling fra bispedømme til sokn. De to forslagene til sammen kan gi uttrykk for en sentralisering og regionalisering vi ikke ønsker. Rådet går således imot de to forslagene, hver for seg og samlet.

Vi tillater oss enn videre å hevde at formuleringen i § 23, om at bispedømmerådet kan utføre oppgaver på vegne av menighetsråd og fellesråd, er unødvendig. Soknet som selvstendig rettssubjekt kan overføre oppgaver til de organ de finner det hensiktsmessig uten denne lovfesting. Formuleringen blir derfor uttrykk for et kirkesyn. Et kirkesyn vi ikke deler.

Rådet vil be departementet se på en alternativ modell der de to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd), og prostiråd og bispedømmeråd, i tillegg til de allerede lovfestede oppgaver, utfører de tjenester og oppgaver de blir tildelt av KM. Etter vårt skjønn bør det kunne komme som tillegg i §§ 9, 14, 22 og 23. Vi har sans for de forslag vi er blitt kjent med at KA har i sitt høringssvar.

Trosopplæring.

I oppramsingen av hvilke oppgaver staten også i fremtiden skal gi tilskudd til, savner vi tilskudd til trosopplæringen. Av de totale statlige tilskudd utgjør dagens tilskudd til dette formål en så vidt stor andel av totalen, og større enn enkelte elementer som er nevnt, at det er naturlig at trosopplæringstilskuddet spesifiseres. Det gir også konstruktivt signal til KM i videre forvaltning.

Med hilsen
for Vardal menighetsråd
Britt Elin Sætra
Menighetssekretær